

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра політології і державного управління**

В.о. декана факультету суспільних наук
/ Остапець Ю.О. /
« 14 » 07 УКРАЇНА 20 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Прийняття управлінських рішень

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Прийняття управлінських рішень**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **28 Публічне управління та адміністрування** спеціальності **281 Публічне управління та адміністрування** освітньої програми **Публічне управління та адміністрування**.

Розробники: Стряпко І. О., доцент, кандидат історичних наук, доцент викладач кафедри політології і державного управління.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **політології і державного управління**

протокол № 9 від «30» червня 2020 р.

В.о. завідувача кафедри Вегеш М.М.

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 7 від «25» червня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії Стряпко І.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма Навчання	Заочна форма Навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4-ий	5-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: для денної форми навчання: 2 аудиторних – 34 самостійної роботи студента – 56	8-ий	10-ий
	Лекції:	
	18	10
	Практичні (семінарські):	
	16	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	56	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Прийняття управлінських рішень**» є надати студентам теоретичні та практичні знання щодо особливостей управлінської діяльності різних органів публічної влади, а також упровадження кращого досвіду в практиці роботи владних інституцій України на різних публічних рівнях.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

- Здатність вчитися, самонавчатися та оволодівати сучасними знаннями (ЗК-1).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК-2).
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК-3).
- Здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-4).
- Здатність планувати та управляти часом (ЗК-7).
- Здатність виявляти, оцінювати та вирішувати проблеми, враховуючи фактор ризику (ЗК-8).
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-9).
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності) (ЗК-13).

2) професійних компетентностей:

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів (ФК-1).
- здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів (ФК-2).
- здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки (ФК-3).
- здатність здійснювати фаховий аналіз та оцінку управлінських процесів у глобальному, регіональному та локальному вимірах (ФК-4).
- Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ (ФК-5).
- Здатність використовувати систему електронного документообігу (ФК-5).
- Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів і технологій (ФК-6).
- Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності (ФК-7).
- Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати у реальну практику (ФК-8).
- Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування (ФК-10).
- Здатність застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави (ФК-12).
- Здатність здійснювати моніторинг соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень (ФК-14).

Вивчення навчальної дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти у подальшому орієнтуватися в проблематиці управління в органах державної влади та місцевого самоврядування; використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань; уміти давати аналітичну оцінку діяльності органів публічної влади; готувати повідомлення, виступи, аналітичні довідки, наукові статті на вказану проблематику.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Прийняття управлінських рішень**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньо-професійної програми (ОПП):

- OK5 Документознавство України
- OK7 Вступ до публічного управління та адміністрування
- OK12 Система органів державної влади в Україні
- OK13 Система державної служби в Україні
- OK18 Система формування та розподілу державного бюджету
- OK33 Стратегічне управління розвитком громад і територій

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Публічне управління та адміністрування**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.	ПРН-4
розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;	ПРН-8
Уміти налагодити комунікації між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування;	ПРН-12
Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності;	ПРН-16
Уміти застосовувати демократичні технології прийняття управлінських рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;	ПРН-17
знати теоретичні, методологічні і практичні аспекти здійснення моніторингу соціально-політичної стабільності у прикордонних регіонах з метою прийняття ефективних управлінських рішень;	ПРН-19

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Публічне управління та адміністрування**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Розуміти організаційну, територіальну структуру органів публічної влади, засади функціонування органів публічної влади, нормативні акти, що регулюють діяльність органів публічної влади.	ПРН-4
уміти розробляти, приймати та реалізовувати рішення відповідно до правових норм що регулюють діяльність органів публічної влади та посадових інструкцій;	ПРН-8
Використовувати механізми залучення громадян до процесу вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень, налагодити роботу та	ПРН-12

ефективну взаємодію між органами публічного управління та громадянським суспільством;	
Вміти знаходити отримувати та застосовувати результати статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень для прийняття максимально ефективних управлінських рішень;	ПРН-16
Знати та використовувати демократичні механізми взаємодії між органами публічного управління та громадянським суспільством, використовувати механізми артикуляції та агрегації інтересів громадян, врахування інтересів при прийнятті управлінських рішень, інформування громадян про врахування їх інтересів під час прийняття управлінських рішень;	ПРН-17
розрізняти функції стратегічного, тактичного та оперативного рівнів планування та підготовки управлінських рішень, знати особливості та економічну, соціальну, демографічну, етнонаціональну структуру регіону при прийнятті управлінських рішень, орієнтуватися в регіональному досвіді врегулювання конфліктних ситуацій, зокрема Закарпатській області;	ПРН-19

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- усний залік;
- письмове тестування;
- аналітичне есе;
- аналітичний реферат;
- презентація результатів виконаної індивідуальної роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, написання аналітичного есе, письмове тестування з теми.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Аналітичне есе/письмове тестування	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4			
6	6	6	7	25	50	100

T1, T2... - теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота			аналітичний реферат	Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7			
10	10	10	20	50	100

T6, T7... - теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	25	6	30
Письмове тестування/аналітичне есе;	1	25	0	0
Реферат (аналітичне завдання)		0	1	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Мінімальний поріг для допуску до модульної контрольної роботи становить 10 балів. Модульна контрольна робота складається з двох запитань описово-аналітичного характеру та 10 тестових завдань.

Перше запитання покликане оцінити знання з тематичної проблематики відповідного модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на семінарських заняттях. Залежно від обсягу, послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, перше запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 15 балів.

Друге запитання має на меті оцінити розуміння процесу прийняття управлінських рішень органами публічної влади та показати рівень ерудиції студента й творчо-аналітичний характер. Залежно від послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, друге запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 25 балів.

Третє питання модульної контрольної роботи має прикладний характер. 10 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до «Положення про порядок та методик проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Диференційована	недиференційована
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Сутність та класифікація прийняття управлінських рішень.

Вступ в теорію прийняття рішень. Проблемна ситуація. Проблеми стабілізації та проблеми розвитку. Традиційні визначення поняття “прийняття рішень”. Сучасний етап розвитку теорії прийняття рішень. Закони управління, що впливають на прийняття управлінських рішень. Специфічні закономірності управління. Сутність, завдання, предмет, функції, суб’єкти й об’єкти управлінських рішень.

Управлінське рішення в циклі управління. Основні ознаки управлінських рішень: цілі, наслідки, поділ праці, професіоналізм. Економічній, організаційній, технологічній, правовий та соціальний зміст управлінського рішення. Основні вимоги до управлінських рішень. Блочна модель підготовки й прийняття рішення. Ієрархічна взаємозалежність управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень і вимоги до них.

Тема 2. Методологічні основи і технологія розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень.

Системний підхід до управління. Поняття системи, її елементів та властивостей. Структуризація проблем. Основні напрямки застосування ідей та 6 принципів системного аналізу для вирішення управлінських проблем. Процедури системного аналізу. Основні принципи застосування системного підходу до вирішення управлінських завдань.

Актуальні методології в системі розрахунків, прийняття і реалізації управлінських рішень. Сутність методів обґрунтування і прийняття управлінських рішень, їх класифікація. Евристичні методи в прийнятті управлінських рішень. Методи групової роботи і методи індивідуальної роботи. Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень в економічній сфері. Прийоми й методи економічного аналізу. Багатопланові аналітичні методи.

Методологічні основи підготовки, розробки та реалізації УР. Роль економічних законів і наукових підходів у розробці, прийнятті та реалізації управлінських рішень. Методика економічного обґрунтування управлінських рішень щодо підвищення якості компонентів системи менеджменту. Заходи щодо підвищення якості —входу|| системи. Основні фактори підвищення якості процесу в системі.

Тема 3. Принципи і вимоги до управлінських рішень.

Місце рішення в системі управління. Суб’єкт та об’єкт управлінського рішення (УР). Функції рішення в методології та організації процесу управління: планування, організування, мотивування, контролювання. Об’єктивна і суб’єктивна сторони процесу розробки рішень. Фактори які впливають на розробку управлінських рішень. Економічна сутність та форми управлінських рішень. Основні етапи процесу прийняття управлінських рішень. Методологічний зміст рішень. Економічний зміст рішення. Організаційний зміст управлінського рішення. Соціальний зміст рішення.

Тема 4. Методологія та моделі прийняття управлінських рішень.

Методи, які використовуються в управлінні організацією, та їх класифікація. Методи постановки проблем, методи рішення проблем, методи організації виконання прийнятих рішень. Метод системного аналізу. Експертні методи ухвалення рішень (метод експертних

оцінок). Роль методу мозкової атаки (мозкового штурму) у процесі прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Логічні і логіко-математичні методи ухвалення рішень. Методи математичного програмування, графічний і симплексний методи. Використання множника Лагранжа для оптимізації нелінійної функції при заданих обмеженнях.

Моделювання як метод вирішення складних проблем. Основні види моделей та їх характеристика. Механічні та органічні моделі. Прогнозування як одна із складових процесу управління. Класифікація основних методів прогнозування. Експертне та дослідницьке прогнозування.

МОДУЛЬ 2

Тема 5. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.

Особливості стилів прийняття управлінських рішень. Типи рішень залежно від співвідношення зусиль менеджера на стадіях розробки і критики альтернатив: інертні, обережні, врівноважені, ризиковані й імпульсивні. Підходи до виділення стилів прийняття рішень: класифікація Макгрегора, класифікація Лайкерта, класифікація Таненбаума і Шмідта.

Виявлення та аналіз проблеми. Агрегація та артикуляція проблем, що стоять перед управлінцем. Виділення пріоритетних проблем, які можуть бути ефективно вирішені.

Фільтрування проблем. Поділ проблем, залежно від їх складності, нагальності, можливості розв'язання, виділення пріоритетних цілей та прийняття рішень.

Формулювання цілей. Чітке визначення цілей, формування "дерева цілей", визначення ієрархічної структури та системи цілей і "критеріїв", що дають можливість оцінити ступінь їх досягнення.

Виявлення альтернатив. Генерування альтернативних варіантів рішень безпосередньо, або з допомогою спеціальних експертних процедур. Процедури генерування альтернативних варіантів, проведення експертиз із використанням методів типу "мозкової атаки" тощо, створення автоматизованих систем генерування альтернативних варіантів у складних випадках.

Вивчення та оцінка альтернатив. Вивчення альтернативних рішень та їх наслідків. Оцінка можливості реалізації кожної альтернативи. Оцінка можливості наслідків реалізації кожної альтернативи.

Експериментальна перевірка альтернатив.

Вибір найкращого варіанта рішення.

Тема 6. Аналіз варіантів і підготовка управлінських рішень

Вибір варіантів рішення. Дії з підготовки варіантів рішення і розробка моделі аналітичної роботи. Порівняльний аналіз проектів різної тривалості. Прийняття рішень за детермінованих умов, умов ризику. Особливості прийняття управлінських рішень в умовах недостатньої інформації і вигідності. Підготовка управлінських рішень в умовах інфляції. Оптимальні управлінські рішення. Ранжування альтернативних проектів. Критерій вибору варіантів рішень. Критерій Лапласа. Критерій середнього виграшу. Критерій Ваальда. Критерій Севіджа. Критерій максімакс.

Тема 7. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та (або) ризику.

Види середовища, в якому приймається управлінське рішення. Концепція визначеності при розробці та реалізації управлінських рішень. Концепція ризику та концепція невизначеності. Розробка рішень в умовах визначеності: оптимізаційний аналіз.

Методи оптимізації: граничний аналіз, лінійне програмування, аналіз приросту прибутку. Характеристика функцій граничної доходності і граничних витрат при розробці управлінських рішень. Порядок використання табличного методу та диференціальних обчислень для визначення граничного значення функції. Невизначеність і ризик в системі процедур управлінських рішень. Управлінські ризики при розробці управлінських рішень. Поняття передбачуваної вартості та метод її розрахунку. Вимірювання ризику: розмах ризику і середнє квадратичне відхилення. Розрахунок відносного ризику. Коефіцієнт варіації. Функція «ризик – прибуток».

Методи коректування ризику: облікової ставки, скоректованої з урахуванням ризику; метод еквіваленту визначеності. Аналіз послідовності рішення з використанням дерева рішень. Страхування ризику. Трансформація ризиків у невизначеність.

Дві групи невизначеності: об'єктивні та суб'єктивні. Рівні невизначеності. Основні підходи до прийняття рішень в умовах невизначеності. Критерій рішення Вальда (максі-мін) для оцінки передбачуваних стратегій в умовах невизначеності. Альфа-критерій рішення Гурвіца. Критерій рішення Сейвіджа. Критерій рішення Лапласа. Інші методи врахування невизначеності (хенджування, гнучке інвестування, диверсифікація інтересів фірми, придбання додаткової інформації, модифікація цілей тощо). Матриця ефективності управлінських рішень в умовах невизначеності. Організаційні методи зменшення невизначеності. Вплив паніки на управлінські рішення.

Тема 8. Технологія реалізації управлінських рішень.

Вимоги до оформлення рішень. Класифікація документів по розробці і реалізації управлінських рішень. Основні вимоги до оформлення документації. Оцінка документів оформлення рішень за критеріями якості.

Інформаційне забезпечення процесу реалізації рішень. Класифікація інформації та вимоги до її якості. Організація масиву та потоків інформації. Нові інформаційні технології та їх функції у процесі розробки УР.

Помилки керівника при прийнятті рішення: об'єктивні та суб'єктивні. Професійна відповідальність керівників за управлінські рішення. Сутність і види відповідальності керівників. Соціальна та екологічна відповідальність керівника. Параметри, що впливають на повноту прояву відповідальності особи. Параметри соціальної відповідальності. Основи професійної, економічної, юридичної, адміністративної, екологічної відповідальності керівників при розробці управлінських рішень.

Реалізація і контроль виконання прийнятого рішення. Методи реалізації УР. Ухвалення рішення особою, що приймає рішення. Розробка плану дій успішної реалізації управлінських рішень. Контроль реалізації плану. Аналіз результатів розвитку ситуації після управлінських впливів.

Система контролю і мотивації реалізації управлінських рішень. Вимоги до обліку рішень. Основні ознаки класифікації контролю реалізації управлінських рішень. Мотивування у підвищенні ефективності управлінських рішень. Функція мотивації реалізації управлінських рішень. Методи і прийоми стимулювання потреб УР. Процес заключного контролю УР

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Тема 1. Сутність та класифікація прийняття управлінських рішень	11	2	2			7
Тема 2. Методологічні основи і технологія розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень	11	2	2			7
Тема 3. Принципи і вимоги до управлінських рішень	11	2	2			7
Тема 4. Методологія та моделі прийняття управлінських рішень	11	2	2			7
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	46	10	8			28
Модуль 2						
Тема 5. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.	11	2	2			7
Тема 6. Аналіз варіантів і підготовка управлінських рішень	11	2	2			7
Тема 7. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та (або) ризику	9		2			7
Тема 8. Технологія реалізації управлінських рішень.	11	2	2			7
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	44	8	8			28
Разом за семестр	90	18	16			56

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Сутність та класифікація прийняття управлінських рішень	9	2				7
Тема 2. Методологічні основи і технологія розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень	9	2				7
Тема 3. Принципи і вимоги до управлінських рішень	9	2				7
Тема 4. Методологія та моделі прийняття управлінських рішень	9	2				7
Тема 5. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.	9	2				7
Тема 6. Аналіз варіантів і підготовка управлінських рішень	9	2				7
Тема 7. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та (або) ризику	7					7
Тема 8. Технологія реалізації управлінських рішень.	9	2				7
Модульна контрольна робота	4	4				
Разом за семестр	90	18				56

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	Заочна
1	Тема 1. Сутність та класифікація прийняття управлінських рішень	2	
2	Тема 2. Методологічні основи і технологія розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень	2	
3	Тема 3. Принципи і вимоги до управлінських рішень	2	
4	Тема 4. Методологія та моделі прийняття управлінських рішень	2	
5	Тема 5. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.	2	
6	Тема 6. Аналіз варіантів і підготовка управлінських рішень	2	
7	Тема 7. Прийняття управлінських рішень в умовах	2	

	невизначеності та (або) ризику		
8	Тема 8. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та (або) ризику	2	
Разом		16	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Сутність та класифікація прийняття управлінських рішень	7	10
2	Тема 2. Методологічні основи і технологія розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень	7	10
3	Тема 3. Принципи і вимоги до управлінських рішень	7	10
4	Тема 4. Методологія та моделі прийняття управлінських рішень	7	10
5	Тема 5. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.	7	10
6	Тема 6. Аналіз варіантів і підготовка управлінських рішень	7	10
7	Тема 7. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та (або) ризику	7	10
8	Тема 8. Технологія реалізації управлінських рішень.	7	10
Разом		56	80

6.5. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «**Прийняття управлінських рішень**» носить самостійний характер виконання окреслених завдань і тематично охоплює загальне змістовне навантаження з навчального курсу. Індивідуальне завдання студента виконується під час 2 модулю і може бути оцінене максимально у 20 бали. Воно включає виконання аналітичного завдання за визначеною темою.

Аналітичне завдання «Особливості прийняття управління в регіональних органах публічної влади» (на прикладі однієї з областей України).

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Аналіз державної політики та прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / за заг. ред В.А. Гошовської. К. : НАДУ, 2010. 88 с.
2. Бакуменко В.Д. Прийняття рішень в державному управлінні : Навчальний посібник [у 2 ч.] Ч. 1. Теоретико-методологічні засади. К. : ВПЦ АМУ, 2010. 276 с.
3. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: Проблеми теорії, методології, практики: Монографія. К.: Вид-во УАДУ, 2000. 328 с.
4. Грінченко Ю.Л. Методичний посібник з дисципліни «Методи прийняття управлінських рішень» освітньо-професійної програми спеціальності 7.050201 «Менеджмент організацій». Одеса, 2010. 42 с.
5. Коряшкіна Л.С. Моделі й методи прийняття рішень: навч. посібник. Д. : НГУ, 2014. 300 с.
6. Мірошниченко Ю.Р. Організаційно-правові засади підготовки та прийняття державно-політичних рішень. Харків: Фактор, 2004. 224 с.
7. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: навчальний посібник для студентів спец. 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. Ф.Ф. Бутинця, М.М. Шигун. Житомир: ЖДТУ, 2004. 352с.
8. Орлів М.С. Підготовка і прийняття управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / упоряд. Г.І. Бондаренко. К. : НАДУ, 2013. 40 с.
9. Приймак В.М. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник. К. : Атіка, 2008. 240 с.
10. Прийняття управлінських рішень : Конспект лекцій / уклад. О.С. Коврига. Київ, 2019. 50 с.
11. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Петруня Ю.Є., Говоруха В.Б., Літовченко Б.В. та ін.] ; за ред. Ю.Є. Петруні. Дніпропетровськ : АМСУ, 2015. 189 с.
12. Прийняття управлінських рішень: організаційно-психологічний аспект : навч. посіб. / М.М. Білинська, Ю.В. Ковбасюк. К. : НАДУ, 2011. 232 с.
13. Теорія прийняття рішень : підручник. / за заг. ред. М.П. Бутка [Бутко М.П., Бутко І.М., Мащенко В.П. та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2015. 360 с.

Додаткова література

1. Артамонова Н.С., Олейнікова О.О. Прийняття управлінських рішень в системі публічного адміністрування та адміністрування бізнес-структур // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2012. № 3-4 (4-5). С. 228-232.
2. Асаул А.М., Коваль О.С. Основні напрями підвищення якості та ефективності розробки і прийняття управлінських рішень у підприємницьких структурах // Економіка України. 2013. №11. С. 29.
3. Бікулов Д. Т. Застосування теорії ігор для прийняття рішень у місцевому самоврядуванні // Право та державне управління. 2015. № 1. С. 116-120.
4. Бреус С.В., Семченко Є.О. Методи та моделі прийняття управлінських рішень // Економіка та управління підприємствами. 2018. Вип. 24. С. 117-122.
5. Брюшкова Н.О., Ніколюк О.В., Удовиця О.Ф. Особливості прийняття управлінських рішень в публічному управлінні // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 3. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1605>. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.3.39

6. Бурцева О.Є., Пефтієва Ю.Є. Планування та прогнозування як основа прийняття управлінських рішень: зміст, класифікації та порівняння // Бізнес Інформ. 2016. № 11. С. 392-397.
7. Волобуєв М.О. Обґрунтування технології прийняття управлінських рішень // Управління розвитком. 2013. №1 (141). С. 72–73.
8. Гурієвська В.М. Коучинг для керівників у системі державного управління: навч.-метод. матеріали. К.: НАДУ, 2010. 48 с.
9. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. К.: НАДУ, 2010. 820 с.
10. Кабаченко Д.В. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику // Економічний вісник. 2017. №2. С. 107-115.
11. Керівництво та лідерство в системі державної служби : навчально-методичний посібник / Ю.В. Ковбасюк, В.А. Гошовська, Л.А. Пашко К. : НАДУ, 2011. 147 с.
12. Клименко І.В., Акімов О.О., Афонін, Е.А. Сучасні моделі компетенцій державних службовців. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 176 с.
13. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений: Учебное пособие. К. : МАУП, 2000. 256 с.
14. Ланько М.В. Прийняття управлінських рішень на підприємстві // Управління розвитком. 2013. №2 (142). С. 16–17.
15. Малюкіна А.М. Аналіз процесу прийняття управлінських рішень на підприємстві // Науковий вісник ЧДІЕУ. 2014. № 4 (14). С. 123-128.
16. Нечаєва І. Особливості прийняття управлінських рішень, їх оцінка та оцінювання в умовах кризи // Економічний аналіз. Тернопіль. 2019. Том 29. № 1. С. 156-163.
17. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / Ю.Г. Кальниш, Т.М. Лозинська, В.І. Тимцуник; М-во освіти і науки України, Полтав. держ. аграр. акад. 2015 : РВВ ПДАА, 2015. 280 с.
18. Теорія і практика прийняття управлінських рішень: Навч. посіб. / А.С. Крупник, К.О. Линьов, Є.М. Нужний, О.М. Рудик . К. : Видавничий дім “ПРОСТІР”, 2007. 156 с.
19. Чередник В.А. Теоретична сутність поняття «управлінське рішення» та класифікація управлінських рішень // Економічний вісник університету. 2016. Вип. 31(1). С. 189-193.
20. Шоробура І. Сучасні вимоги до управлінського рішення // Молодь і ринок. 2018. №8 (163). С. 17-21.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
2. Бібліотека політолога. URL: <http://politics.ellib.org.ua/>
3. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
4. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса. URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Org/Pages/default.aspx?OrgID=0000290>
5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
6. Національна академія державного управління при Президентові України: офіційний сайт. URL: <http://academy.gov.ua/?lang=ukr&tip=osn&tipn=Page&page=1>
7. Національне агентство України з питань державної служби. URL: <http://www.nadc.gov.ua>
8. Національний Інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/>
9. Українські підручники онлайн : Політологія. URL: <http://pidruchniki.ws/politologiya/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)